

▶ A PARTNERSÉG ERŐSÍTÉSE A STRUKTURÁLIS ALAP KERETEIN BELÜL

A Bizottság 2014 és 2020 közötti kohéziós politikára vonatkozó jogalkotási javaslataiban megerősítik a partnerséggel és a többszintű irányítással kapcsolatos követelményeket. A rendelkezések minden tagállamtól megkövetelik a partnerségi szerződés kialakítását a fontos szereplőkkel, többek között a regionális és helyi állami szervekkel, a gazdasági és szociális partnerekkel, valamint a civil társadalmat képviselő szervekkel. A folyamatot a jelenleg kidolgozás alatt álló partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex is támogatni fogja.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_hu.cfm

A „partnerség” fogalma nem új, hiszen azt már az 1957-ben aláírt Római Szerződés is tartalmazza az Európai Szociális Alappal összefüggésben. Az 1988-as reform alkalmával a partnerség fogalmát a strukturális alapok egyik alapvető elvéként rögzítették.

A partnerséggel kapcsolatos megközelítés biztosítja, hogy a különböző partnerek saját tevékenységi területükkel kapcsolatos szakértelmét megfelelően hasznosítják, valamint biztosítja az EU költségvetésének egyharmadát kitevő EU-források leghatékonyabb felhasználását.

Annak érdekében, hogy magukénak érezzék az EU intézkedéseit, valamint közös elhivatottsággal viszonyuljanak az Európa 2020 stratégia céljaihoz, a kohéziós politika szereplőit/partnereit be kell vonni a programok tervezésének, megvalósításának és értékelésének minden szakaszába ⁽¹⁾.

A partnerség szorosan összefonódik a többszintű irányítási megközelítéssel: mechanizmusa gondoskodik a szubszidiaritás és az arányosság elvének elfogadásáról is. A többszintű irányítási megközelítés vízszintes irányban – a regionális és helyi hatóságok (RLA-k), a nemzeti kormányok és az Európai Unió között – és függőleges irányban – a különböző szintek, a gazdasági és szociális partnerek, valamint a civil társadalmi szervezetek között – egyaránt erősíti a partnerség megvalósítását.

Az egységes megvalósítás hiánya

Bár a partnerség azon elemek egyike, amelyek jelentősen hozzájárulnak a kohéziós politika hatékonyságához, az érdekeltektől érkező visszajelzések arra mutatnak rá, hogy az elv megvalósítása tagállamonként és régióként változik.

Ennek eredményeképpen néhány intézmény és fő érdekelt EU-szintű partnerségi irányelvek kidolgozását sürgette. Az Európai Parlament állásfoglalásában sürgette ⁽²⁾ a Bizottságot egy

egyeztetett meghatározás és egy útmutató kidolgozására a partnerséggel kapcsolatban. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye ⁽³⁾ a jó gyakorlatok európai kódexben való rögzítését szorgalmazta, míg a Régiók Bizottsága azt ajánlotta, hogy ⁽⁴⁾ erősítsék meg a partnerséggel kapcsolatos gyakorlatot.

Emellett számos civil társadalmi szervezet, valamint regionális és helyi állami szervekből álló hálózat helyzetjelentése, tanulmánya és publikációja hívta fel a figyelmet ennek szükségességére.

Az EU 2014 és 2020 közötti kohéziós politikájával kapcsolatos új jogalkotási javaslatok szintén ezeket az ajánlásokat tükrözik vissza a partnerséggel és a többszintű irányítással kapcsolatos előírások szigorításával.

Partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex

Az Európai Bizottság egyik tájékoztató jellegű szolgálati munkadokumentuma segítséget nyújt a tagállamoknak partnerségi szerződésük megfelelő kialakításához az előkészítési időszakban. A dokumentum emellett felvázolja a partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex létrehozásának fő feltételeit, amelyek az érdekeltek közötti beszélgetések alapját képezhetik.

A Regionális Politikai Főigazgatóságon belül végzett elemzés kiemelte a partnerek kiválasztásának fontosságát. Több mint hatvan testület – szociális partnerek, régiók és minisztériumok – vett részt például a Görögország Nemzeti Stratégiai Referenciakerete (NSRF) megszövegezésével kapcsolatos konzultációs eljárásban.

A résztvevők összeválogatásánál az volt a cél, hogy minden politikai terület és társadalmi csoport képviseltesse magát nemzeti és regionális szinten, az NSRF körül felmerülő tematikus és horizontális témákkal összhangban. Az ugyanolyan többszintű partnerek széleskörű részvételének, valamint az információáramlás átláthatóságának köszönhetően meg lehetett előzni az NSRF és a Működési Programok (OP) közötti összefüggéstelenség kialakulását. ▶▶

(1) Európa 2020 stratégia, COM(2010) 2020, 2010.03.03.

(2) Lásd az EP állásfoglalását a nemzeti és regionális szintű irányításról és partnerségről, mint a regionális politika területén működő projektek alapjairól (P6_TA(2008)0492, Beaupuy-jelentés); valamint az EP állásfoglalását a megfelelő irányításról az EU regionális politikájával, illetve az Európai Bizottság segítségnyújtási és irányítási folyamataival összefüggésben (P7_TA(2010)0468, Manescu-jelentés).

(3) Lásd az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság feltáró véleményét – A 2007 és 2013 közötti időszak helyes gyakorlatain alapuló hatékony partnerségek ösztönzése a kohéziós politikai programok irányítása terén (CESE 967/2010, Olsson-jelentés).

(4) Lásd a Régiók Bizottsága Többszintű kormányzásról szóló fehér könyvét (CONST – IV – 020, CdR 89/2009).

A KÖZÖS ELŐÍRÁSOKAT TARTALMAZÓ RENDELET (CPR) TERVEZETÉNEK 5. CIKKE

(1) A partnerségi szerződéshez és az egyes programokhoz a tagállamok mindegyikének partnerséget kell kialakítania a következő partnerekkel:

(a) A megfelelő regionális, helyi, városi és egyéb állami szervek;

(b) Gazdasági és a szociális partnerek; valamint;

(c) A civil társadalmat képviselő testületek, beleértve a környezetvédelmi partnereket, a nem-kormányzati szervezeteket, valamint az egyenlőség és a diszkriminációmentesség elősegítéséért felelős testületeket.

(2) A többszintű irányítással kapcsolatos megközelítésnek megfelelően a tagállamoknak be kell vonniuk a partnereket a partnerségi szerződések és az előrehaladási jelentések elkészítésébe, valamint a programok előkészítésébe, megvalósításába, monitorozásába és értékelésébe. A partnereknek részt kell venniük a programok monitoringbizottságaiban.

(3) A Bizottságot fel kell hatalmazni a kijelölt cselekmények elfogadására a 142. cikkel összhangban az európai magatartási kódex létrehozása érdekében, amely rögzíti a partnerség megvalósításának támogatásával, valamint az információk, a tapasztalatok, az ered-

mények és a jó gyakorlatok tagállamok közötti megosztásának lehetővé tételével kapcsolatos célokat és kritériumokat.

(4) Évente legalább egy alkalommal a CSF minden forrása esetében a Bizottságnak tanácskoznia kell a partnereket uniós szinten képviselő szervezetekkel a CSF forrásaiból eredő támogatás megvalósításával kapcsolatban.

Emellett a CPR olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek közvetlenül a partnerségre vonatkoznak, vagy a monitorozás, a jelentés és az értékelés elvével függenek össze.

A civil társadalmi szervezetek bevonása a programok fejlesztésébe kulcsfontosságú; a legtöbb tagállamban a civil társadalmi szervezeteket már a stratégiai fontosságú NSRF- és OP-dokumentumok elkészítési szakaszába bevonják különböző csatornákon: kérdőíveken, munkacsoportokon, nyilvános párbeszédiken, szemináriumokon vagy speciális webhelyeken keresztül.

A partnerek programalkotási folyamatba való bevonását sokféle *együttműködési platform* kialakításával is ösztönzik, amelyek célja a részvétellel kapcsolatos érdeklődés felkeltése. Ausztria hagyományos szociális partnerségi modellje például az Európai Szociális Alap (ESZA), valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) programjainak megvalósításában köszön vissza. A gazdasági és szociális partnerek hagyományosan részt vesznek a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret kialakításában és monitorozásában egy állandó testületen – az Ausztriai Területi Tervezési Konferencián – belül.

Részvétel az értékelésben

A partnerek értékelési folyamatba történő bevonása a virtuozitást igénylő folyamat utolsó fázisa. Lengyelországban például az értékelés hatékonyságának nemzeti és regionális szinten történő támogatására a lengyelországi ESZA országos irányító hatóság egy humántőke-programmal kapcsolatos értékelést irányító csoportot hozott létre (HC műv.). A csoport olyan intézményekből és szervezetekből áll, amelyek érdekel-

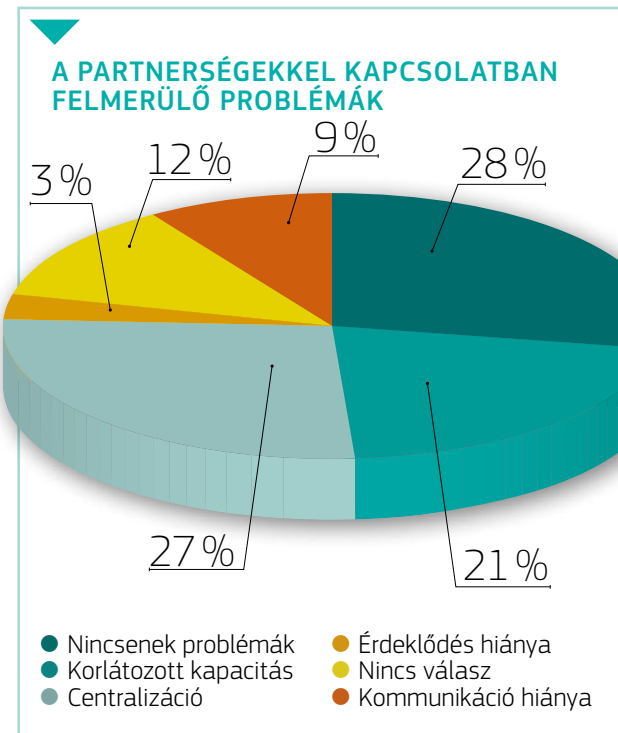
tek az értékelési folyamatban való részvételben, például az irányító hatóság képviselői, közvetítő szereplők (központi és regionális egyaránt), szociális partnerek, nemzeti értékelő egység és független értékelési szakértők.

A Regionális Politikai Főigazgatóság felmérést végzett a programalkotási folyamat során a partnerek bevonásával kapcsolatban felmerülő akadályokról. A felmérés eredményei a grafikonon láthatók.

A döntéshozatali eljárás centralizációját például a partnerség gördülékeny működésének egyik fő akadályaként említették Portugáliában, Magyarországon, Máltán, Írországon, Szlovákiában, Hollandiában, Németországban, Franciaországban, valamint Spanyolországban.

Romániában, Magyarországon, Észtországban és Lettországon, valamint a nagyobb tapasztalattal rendelkező országokban, például Németországban, Franciaországban vagy Olaszországban a hatóságok kiemelték a civil társadalmi szervezetek *kapacitásának hiányát* a nemzeti és a regionális gazdasági politikában való részvétellel kapcsolatban, valamint a források hiányát, amely megakadályozza őket abban, hogy aktív résztvevőkké váljanak.

Ezen a területen néhány tagállam támogatta a szervezetek adminisztratív és pénzügyi kapacitását: programjukba speciális technikai támogatási tételeket illesztettek, azzal a céllal, hogy bevonják a partnereket.

Az Egyesült Királyságban például a monitoring bizottság nyílt verseny keretében kiválasztott tagjainak javadalmazása a Wales-i Közgyűlés által meghatározott szabályok szerint történik. Lettorszában technikai támogatás vehető igénybe a partnerek szakmai kapacitásának erősítésére (képzések által), valamint részvételük ösztönzésére.

A partnerek azonosítása és befogadása

Néhány tagállamban, például Máltán, Írországon, Hollandiában vagy Svédországban a civil társadalom bevonása régi és jól bevált hagyomány, mivel általa független vélemények ismerhetők meg a politikai, kulturális, társadalmi és környezetvédelmi témákban, még úgy is, hogy partnerek kiválasztása ritkán történik előre meghatározott folyamatok vagy jogszabályi alapok szerint (Finnországban például ez a helyzet).

A partnerek azonosítása és befogadása terén bevált gyakorlatokat ezért ki kell emelni és át kell venni annak érdekében, hogy minden tagállamban szabványosítani lehessen a kohéziós politikai megvalósítását. A partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex céljai határozzák meg a minimális követelményeket és az általános szabványt.

Strukturált párbeszéd

Az úgynevezett strukturált párbeszéd célja a külső kommunikáció javítása, az EU irányelvei és a Bizottság munkája átláthatóságának fokozása, valamint többszörös hatás elérése a kohéziós politika és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek kommunikálásában. A strukturált párbeszéd emellett javítja a civil szervezetek hatékonyságát a közös célok elérésében, valamint fokozza az érintettség érzését, és erősíti a partnerséget.

A regionális és helyi önkormányzatokkal és a civil társadalmi szervezetekkel folytatott kétoldali és egyéb informális tárgyalások, illetve viták mellett a jelenlegi 11. cikknek és a jövőbeni 5. cikknek megfelelően évente egyszer hivatalos, társadalmi és strukturális párbeszédet szerveznek a civil társadalmi szervezetek és a Bizottság között.

STRUKTURÁLT PÁRBESZÉD

A strukturált párbeszéd alapvető célja a kohéziós politika közelebb hozása a polgárokhoz, valamint a kritikus tömeg megteremtése az irányelv támogatásához. A strukturált párbeszéd egy kölcsönös bizalmat teremtő mechanizmus, amelynek keretében a Bizottság kiemelt fontosságúnak tartja a szervezetek észrevételeit, és mindig elérhető és nyitott a vélemények befogadására. A Regionális Politikai Főigazgatóság három kerekasztalt rendezett 2010-ben és 2011-ben; a negyedikre még 2012 folyamán sor kerül.

A strukturált párbeszéd befogadó és részvételen alapuló folyamat, amely főként a civil ernyőszervezeteket (az EU „szatelitszervezeteit”) érinti európai szinten. Ezek a szervezetek formálni tudják „Európa közvéleményét”, és kulcsfontosságú szerepet játszhatnak irányelveink fontosságának helyi szintű közvetítésében. Emellett képesek arra, hogy közvetítsék és felhívják a figyelmet a nemzeti és regionális szereplők véleményére (alulról felfelé), és továbbítsák a Brüsszelből származó fontos üzeneteket a helyi szintek felé (felülről lefelé) – elősegítve ezzel mind a Bizottság, mind annak tagjainak munkáját.